

Myndigheten som räknar Sverige

Berättelse

Hur många människor bor i Sverige just nu? Hur mycket har maten blivit dyrare det senaste året? Många har en känsla av svaret, men en känsla kan vara fel. I Sverige finns det därför en myndighet som tar fram pålitliga siffror om landet. Den heter SCB, vilket är en förkortning för Statistiska centralbyrån.

SCB:s uppgift är att ansvara för Sveriges officiella statistik. Statistik betyder siffror som beskriver hur något ser ut i samhället. SCB samlar in uppgifter och räknar, och tar sedan fram statistik om till exempel befolkningen, om priser och inflation, om arbete och arbetslöshet och om ekonomin i stort. När en siffra kommer från den officiella statistiken är den kontrollerad, och därför kan man lita på den.

Sverige har en lång tradition av att räkna sin befolkning. Redan år 1749 började man med det stora arbete som kallades Tabellverket, och det räknas som en av världens äldsta sammanhängande befolkningsstatistik. Själva myndigheten SCB grundades senare, år 1858, och ersatte då en äldre verksamhet. I dag har SCB kontor på två orter: i Solna nära Stockholm och i Örebro.

SCB gör inte allt arbete ensamt. I Sverige finns ett helt system för officiell statistik, där omkring tjugo olika myndigheter ansvarar för siffror inom sina egna områden. SCB samordnar det systemet, så att statistiken håller hög kvalitet. SCB tar också fram statistik som rör demokrati, till exempel hur stor andel av väljarna som röstar i ett val. Här är det dock viktigt att skilja på saker: det är en annan myndighet, Valmyndigheten, som genomför valen och räknar rösterna. SCB tar fram statistik om väljarna, men räknar alltså inte själva valresultatet.

Det fina med SCB är att alla får ta del av siffrorna. På webbplatsen scb.se kan vem som helst söka och läsa officiell statistik helt gratis. Det är värdefullt, för ibland sprids påståenden och stereotyper om Sverige som inte stämmer. Då kan man själv slå upp fakta i stället för att gissa. Verifierbara siffror är nästan alltid en bättre grund än en lös gissning.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
myndighet	ett offentligt organ som staten har för en viktig uppgift
officiell	som kommer från staten och gäller på riktigt
statistik	siffror som beskriver hur något ser ut i samhället
ansvara för	ha ansvar för; sköta och stå för något
inflation	när priserna i ett land stiger över tid
arbetslöshet	när människor saknar arbete
samordna	få olika delar att fungera bra tillsammans

ORD	FÖRKLARING
väljare	en person som har rätt att rösta i ett val
verifierbar	som går att kontrollera och bekräfta
stereotyp	en förenklad och ofta orättvis bild av en grupp

Läsförståelsefrågor

---

1. Vad är SCB:s viktigaste uppgift?
  1. Att sälja kaffe och bullar till myndigheter.
  2. Att ansvara för Sveriges officiella statistik.
  3. Att bestämma vilka lagar Sverige ska ha.
2. Varför kan man lita på en siffra från den officiella statistiken?
  1. För att den alltid är hög.
  2. För att den är insamlad och kontrollerad av en myndighet.
  3. För att den är hemlig.
3. Vad säger texten om skillnaden mellan SCB och Valmyndigheten?
  1. SCB räknar rösterna i valet.
  2. Valmyndigheten genomför valen och räknar rösterna, medan SCB gör statistik om väljarna.
  3. De är samma myndighet med två namn.
4. Var kan man läsa SCB:s statistik?
  1. Bara i en bok på biblioteket.
  2. Gratis på webbplatsen scb.se.
  3. Man måste skriva ett brev och vänta i flera veckor.
5. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
  1. Arbetet med att räkna befolkningen (Tabellverket) började år 1749.
  2. SCB har kontor i Solna och i Örebro.
  3. SCB är världens största myndighet.
6. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
  1. SCB är den enda myndighet i Sverige som gör statistik.
  2. Man måste betala för att läsa officiell statistik på scb.se.
  3. SCB tar bland annat fram statistik om priser och arbetslöshet.
7. Texten säger att fakta är en bättre grund än en gissning. Förklara med egna ord varför det kan vara så.
8. Varför är det enligt texten viktigt att skilja på SCB och Valmyndigheten? Svara med stöd i texten.

Facit

1. Att ansvara för Sveriges officiella statistik.
1. För att den är insamlad och kontrollerad av en myndighet.
1. Valmyndigheten genomför valen och räknar rösterna, medan SCB gör statistik om väljarna.
1. Gratis på webbplatsen scb.se.
1. ja b) ja c) det står inte i texten (texten säger inget om hur stor SCB är jämfört med andra)
1. nej (omkring tjugo myndigheter gör statistik, och SCB samordnar dem) b) nej (det är gratis) c) ja
- Exempel på svar: En gissning kan vara fel, men en kontrollerad siffra visar hur det verkligen är. Då vet man vad man pratar om i stället för att bara tro något.
- Exempel på svar: Det är två olika uppgifter. Valmyndigheten räknar rösterna och rapporterar valresultatet, medan SCB bara gör statistik om väljarna. Om man blandar ihop dem kan man tro att SCB bestämmer valresultatet, och det stämmer inte.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Texten passar för att arbeta med samhällsorientering (myndigheter, demokrati) och med källkritik – skillnaden mellan en känsla/gissning och verifierbar statistik. Tema: samhälle och välfärd. Fråga 8 är en inferens- och precisionsfråga om skillnaden mellan två myndigheter, vilket är lätt att missförstå. Lyft gärna att SCB inte räknar röster utan gör statistik om väljarna. Låt eleverna berätta om var man hittar officiell statistik i deras egna länder, och om de litar på den.

Diskussionsfrågor

- Vilken sorts statistik om Sverige skulle vara mest användbar för dig som är ny i landet? Varför?
- Texten varnar för stereotyper om Sverige. Har du hört något om Sverige som du senare märkte inte stämde? Berätta.
- Finns det en myndighet som SCB i ditt land? Litar människor på dess siffror? Varför eller varför inte?
- **Skriv (5 meningar):** Tänk dig att en vän påstår något om Sverige som du inte är säker på stämmer. Beskriv hur du skulle kunna ta reda på om det är sant, och varför det är bättre än att bara gissa.

Källor och faktagranskning

- SCB – Om SCB / SCB:s verksamhet: <https://www.scb.se/om-scb/>
- SCB:s historia: <https://www.scb.se/om-scb/scbs-verksamhet/scbs-historia/>
- SCB – Hitta statistik: <https://www.scb.se/hitta-statistik/>

- Statistiska centralbyrån – Wikipedia: https://sv.wikipedia.org/wiki/Statistiska_centralbyr%C3%A5n

Faktagranskad mot ovanstående källor i juni 2026. Nyckelfakta: SCB står för Statistiska centralbyrån och är den svenska statistikmyndigheten, som ansvarar för Sveriges officiella statistik – tillförlitliga siffror om landet. SCB grundades 1858 och ersatte den äldre Tabellkommissionen. Sverige har räknat sin befolkning mycket länge: arbetet med Tabellverket började 1749, vilket räknas som en av världens äldsta sammanhängande befolkningsstatistik. SCB tar fram statistik om bland annat befolkning, priser och inflation (konsumentprisindex, KPI), arbete och arbetslöshet (AKU) samt ekonomi (BNP). SCB samordnar systemet för officiell statistik, där omkring tjugo myndigheter ansvarar för statistik inom sina egna områden. SCB har kontor i Solna och i Örebro. På scb.se kan vem som helst gratis söka verifierad fakta om Sverige. OSÄKERHET/VIKTIG SKILLNAD: Det är Valmyndigheten (val.se) som genomför valen, räknar rösterna och rapporterar det officiella valresultatet. SCB tar fram statistik OM väljare och valda (t.ex. valdeltagande) och gör Partisympatiundersökningen (PSU), som sedan 2023 görs i maj varje år. PSU är en undersökning av åsikter, inte ett val, och mäter inte exakt samma sak som ett valresultat. Texterna får alltså inte ge intryck av att SCB räknar rösterna. Exakta aktuella siffror (folkmängd, inflation, arbetslöshet) ändras hela tiden; texterna anger därför inga fasta siffror utan hänvisar eleven till att slå upp dagsaktuella värden på scb.se. Antal anställda och exakt antal statistikområden varierar över tid och beskrivs ungefärligt eller utelämnas.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-25.